

НАУКОВИЙ ВІСНИК

СТУДЕНТІВ ТА СЛУХАЧІВ МАГІСТРАТУРИ

Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія

Випуск № 4 89)
09 березня, 2025 рік

Зміст:

Шевченківські дні: вшануємо великого Кобзаря	1-2
III місце у фіналі!	2
Інтерв'ю з науковцем	3-4
Всеукраїнська науко- во-практична конфе- ренція «Концептуальні проблеми розвитку мистецької освіти»	5-6
Кохання у житті Шев- ченка: музично- поетичний вечір	7
МИХАЙЛОВСЬКА ОЛЕНА АКТУАЛЬНІСТЬ І МІСТЕРІЙНІСТЬ ПОЕМИ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА «ВЕЛИКИЙ ЛЬОХ»	8- 11
Бочуля Максим АНАЛІЗ АКСІОЛОГІЧНОГО КОМПОНЕНТА ПІДРУЧНИКА З ІСТОРІЇ УКРАЇНИ ДЛЯ 8 КЛАСУ	11- 13
Конкурс «За 28 днів весна, кохання...»	13- 14

Ребуси

ШЕВЧЕНКІВСЬКІ ДНІ: ВШАНУЙМО ВЕЛИКОГО КОБЗАРЯ

Березень – особливий місяць для українського народу, адже саме в цей період ми вшановуємо пам'ять Тараса Григоровича Шевченка – великого Кобзаря, духовного пророка, символу національної ідентичності. Але Т.Шевченко – це не лише поет, а багатогранна постать, яка залишила глибокий слід в історії України та світу.

Він був неповторним письменником, мислителем, живопис-

цем, гравером, етнографом та громадським діячем. Його талант охоплював різні сфери мистецтва та науки, а його праці впливали на формування національної свідомості. Тарас Шевченко в своїх літературних творах висвітлював проблеми тогочасного суспільства, історичну правду та глибокі філософські роздуми.

Як живописець і гравер він залишив нам понад тисячу художніх робіт – портрети, пейзажі, ілюстрації до власних творів. Його мистецтво несло дух епохи, відображало біль і надії народу, красу та велич рідної землі.

Як етнограф Тарас Шевченко вивчав культуру та побут українців, досліджував фо-

також має філософсько-алегоричний підтекст. Автор засуджує Богдана Хмельницького через дружбу з москалями, називає церкву в його селі домовиною України, але вірить у відродження нашої вільної держави.

Встане Україна.

І розвіє тьму неволі,

Світ правди засвітить,

І помоляться на волі

Невольничі діти!.. [1, с. 154].

Отже, Тарас Шевченко у поемі-містерії «Великий льох» відобразив трагічні події, що безпосередньо вплинули на занепад української держави, гостро ви-

смів проблеми нашого народу, зокрема національну зраду, внутрішні та зовнішні міжусобиці, небажання самотійно відкрито боротися й виступати за свою незалежність. Поет звернувся до незвичної форми містерії, що було відносно новим для української літератури, щоб поєднати християнські та фольклорні мотиви, драму й поезію, «високе» та «низьке», історію та філософію, романтику і реалістичність, містичність і символізм.

Список використаних джерел:

1. Шевченко Т. Г. Кобзар. Харків: Школа, 2015. 352 с.

АНАЛІЗ АКсіОЛОгіЧНОГО КОМПОНЕНТА ПІДРУЧНИКА З ІСТОРІЇ УКРАЇНИ ДЛЯ 8 КЛАСУ

Бочуля Максим, студент групи І-21

У сучасному світі, де цінності стрімко змінюються, а інформаційний простір наповнений різноманітною, часто суперечливою інформацією, важливість формування у школярів стійких аксіологічних умінь значно зростає. Ці навички дають молоді змогу орієнтуватися в морально-етичних дилемах, ухвалювати зважені рішення та створювати власну життєву філософію. Важливу роль у цьому відіграє шкільний підручник, який виступає не лише джерелом знань, а й потужним засобом впливу на розвиток особистості учня. Від структури навчального матеріалу та запропоно-

ваних завдань залежить, які знання, навички й цінності засвоять учні. Одним із ключових чинників якісного підручника є наявність завдань, що спрямовані на розвиток аксіологічних умінь. Такі завдання не лише сприяють засвоєнню фактичного матеріалу, а й допомагають розвивати критичне мислення, аналітичні й синтетичні здібності, а також формувати власну позицію та судження.

Основна мета представлених тез полягає у проведенні оцінки ефективності використання підручника з історії України для 8 класу, створеного О. Гісемом та О. Мартинюком у 2021 р. [1], у

контексті розвитку аксіологічних компетентностей школярів. Зокрема, увага зосереджена на аналізі того, наскільки запропоновані завдання сприяють формуванню таких важливих навичок, як-от: критичне мислення, здатність до глибокого аналізу й синтезу інформації, а також розвиток уміння формулювати обґрунтовані моральні судження на основі здобутих знань. Розгляд цих аспектів дає змогу визначити, чи відповідає навчально-методичний матеріал сучасним освітнім вимогам і чи сприяє всебічному інтелектуальному та ціннісному зростанню учнів.

Підручник з історії України для 8 класу, написаний О. Гісемом та О. Мартинюком, структурований у 5 розділів, які охоплюють 5 великих тем, присвячених різним періодам історії України від XVI до XVIII століття. Кожна тема поділена на параграфи та підпункти, що сприяють детальному опрацюванню матеріалу.

Проаналізувавши зміст підручника, встановлено, що він містить 115 завдань, розподілених за такими тематичними напрямками: політичні (63 завдання), біографічні (18 завдань), соціальні (13 завдань), культурні (9 завдань) та релігійні (12 завдань). Така різноманітність дає змогу учням сформулювати комплексне уявлення про багатогранність історичних процесів.

Окрім цього, у підручнику передбачено різні форми завдань: письмові (40 завдань), усні (39 завдань) і практичні (36 завдань). Цей підхід сприяє активному залученню учнів до навчання через використання різних типів мислення та розвиток широкого спектра навичок.

Аналіз підручника засвідчив, що він включає 115 аксіологічних завдань, серед яких 84 спрямовані на розвиток продуктивного мислення, а 31 – творчого.

Цей підручник пропонує широкий набір завдань, орієнтованих на формування різних компетентностей. Зокрема, 27 завдань сприяють розвитку навичок порівняльного аналізу культур. Наприклад: «Порівняйте становище напівпривілейованих і непривілейованих станів у XVI столітті».

Ще 37 завдань зосереджуються на аналізі політичних рішень. Наприклад, потрібно визначити здобутки та втрати повстанців внаслідок укладення Зборівського договору.

Крім того, 27 завдань присвячені оцінці моральних аспектів, наприклад: «Розгляньте ситуацію, коли влітку 1652 р. Б. Хмельницький запропонував польському королю визнати право Війська Запорозького на самостійне існування, застерігаючи, що інакше козаки будуть змушені звернутися за протекцією до іншої держави. Чому, на вашу дум-

ку, гетьман зробив таку пропозицію? Які перспективи вона відкривала для обох сторін конфлікту?»

Окремо варто зазначити 24 завдання, спрямовані на розвиток навичок аргументації, наприклад: «Необхідно проаналізувати цитату сучасного українського історика В. Вериги: «Австрія застала (у XVIII ст.) Галичину в руїні, без шкіл, доріг, великих міст, промислу, торгівлі, із бідним і повністю поневоле-ним польською шляхтою сільським населенням...». Чи погоджує-теся ви з таким твердженням? Обґрунтуйте свою позицію, спи-раючись на факти».

Отже, проведений аналіз пі-дручника з історії України для 8 класу, розробленого О.Гісемом та О.Мартинюком, підкреслює його значний потенці-ал у формуванні аксіологічних

компетентностей школярів. Пред-ставлені в посібнику матеріали та завдання спрямовані на розвиток критичного мислення, аналітичних і синтетичних здібностей, а також уміння давати обґрунтовані мора-льні оцінки. Завдяки різноманітно-сті тем і форм завдань підручник стимулює активну участь учнів у навчальному процесі й сприяє формуванню широкого спектра компетенцій. Він відповідає су-часним освітнім стандартам і сприяє гармонійному інтелектуа-льному та ціннісному розвитку уч-нів.

Список використаної літе-ратури:

1. Гісем О. В., Мартинюк О. О. Історія Украї-ни: підруч. для 8 кл. закл. загал. серед. освіти. Харків: Видавництво «Ранок», 2021. 192 с.

КОНКУРС «ЗА 28 ДНІВ ВЕСНА, КОХАННЯ...»

Членкині Наукового товарис-тва ХГПА, студентка групи Філ-32у Михайловська Олена та студент-ка групи ПО-12 Гудзь Ілона, взяли

участь у літературному конкурсі «За 28 днів весна, кохання...»,

написавши власні романтичні поезії.

